

1.0 AMAÇ: Bu talimatın amacı Engelli ve kronik hastalığı olan personellerin çalışma koşullarının etkin şekilde düzenlenmesi ve sağlıklarının korunmasıdır.

2.0 KAPSAM: Bu talimat engelli ve kronik hastalığı olan personelleri kapsar.

3.0 SORUMLULAR: Bu talimatın uygulanmasından Başhekim ve İş yeri hekimi sorumludur.

4.0 TANIMLAR:

Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen bireyi ifade eder.

Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını ifade eder.

Erişilebilirlik standartları: Türk Standardları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayımladığı standartları ifade eder.

Korumalı işyeri: İş gücü piyasasına kazandırılmaları güç olan zihinsel veya ruhsal engellilere mesleki rehabilitasyon sağlamak ve istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklenen ve çalışma ortamı özel olarak düzenlenen işyerini ifade eder.

Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini ifade eder.

Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini ifade eder.

Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü ifade eder.

5.0. TALİMATLAR:

- İş Sağlığı Ve Güvenliği Mevzuatı** gereği hastanemizde risk değerlendirmesi yapılmakta ve bu değerlendirme sonucunda gerekli iyileştirme faaliyetleri gerçekleştirilerek tedbirler alınmaktadır.
- Engelli çalışanlar için riskler ve kontrol tedbirleri şu şekilde düzenlenmiştir:

RİSKLER	KONTROL TEDBİRLERİ
Duyma engelliler	
Sesli İkaz Sistemleri	
Yangın alarm sistemi gibi acil durum bildiri sinyallerinin duyulmaması sonucu çalışanın içeride kalması, (karbon monoksit zehirlenmesi, ağır yanıklar, ölümler sonuçlanabilir.)	Duyma engellilerin çalıştıkları ortamda oturdukları yerden rahatlıkla görebilecekleri flaş ışıklı sinyaller ile titreşimli uyarı sistemleri ve titreşimli çağrı cihazları kullanılmalı, ünitelere yerleştirilecek ekranlar, ledli levha ve şekillerle acil durumlarda görsel olarak online iletişim sağlanmalı, işyerindeki hareketli araçlara, forkliftlere ışıklı ikaz lambaları konulmalıdır. Çeşitli ikaz bildirimleri için ışıklı sinyallerde farklı renkler kullanılmalı ve eğitimlerde tanımlanmalıdır.
Ortopedik Engelliler	
Fiziksel Güç Açısından Yetersizlik	
KKD'lerin engel durumuna uygun olmaması sonucu kazalanma, uzuv kayıplı bir engelli çalışanın fiziksel yapısının makine veya iş ekipmanına uyarlanmaması sebebiyle kazalanma, yük kaldırmada fiziksel güç açısından yetersizlik, cisim düşmesi sonucu yaralanma.	İşverenler, işyerlerini engellilerin çalışmalarını kolaylaştırabilecek fiziki düzenlemeler yapmalı, özel sağlık ve güvenlik işaretleri/levhaları asılmalı, güvenli çalışmalar için gerekli araç ve gereçler sağlamalı, engelliler; yapabilecekleri ve eğitimini aldıkları işler dışında sağlığını ve güvenliğini tehdit edecek diğer işlerde çalıştırılmamalıdır.

RİSKLER	KONTROL TEDBİRLERİ
Zihinsel Engelliler ve Ruhsal/Nörolojik Hastalık	
Haklarını Bilmeme/Savunamama	
Engelli çalışanların sağlık raporuyla belirlenen işler dışında başka işlere yerleştirilmesi ile gerçekleşen iş kazası veya meslek hastalıkları, verilen iş karşısında amirine/işverenine karşı çıkamama sonucu zihinsel ve ruhsal açıdan engeline uygun olmayan ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaları sonucu ağır yaralanma.	Engelliler sadece sağlık raporunda belirtilen ve engel durumuna uygun işlerde çalıştırılmalı, işyeri hekimi, zihinsel engellilerle ilgili olarak psikolojik danışmanlardan ve rehabilitasyon merkezlerinden tavsiyeler alarak sağlık ve güvenlik tedbirlerini belirlemeli, güvenli çalışma talimatları, rahatlıkla okunaklı ve anlaşılır şekilde hazırlanmalıdır.
Kronik Hastalıklar	
Epilepsi	
Epilepsi hastalarının krizlerini tetikleyici unsurlar; aydınlatmanın yetersizliği, gürültü, solunum problemleri, yorgun olma, halsiz ya da endişeli olma veya öğün atlama, acil tıbbi müdahale gerektiren kriz anlarında çalışana geç ya da yanlış müdahale edilmesi sonucu sağlık durumunun ağırlaşması.	İşveren, çalışanın kriz sıklığı, krizleri hangi etkenlerin tetiklediği, yeme ve uyuma düzeni ile ilgili bilgilendirilmeli, bu çalışanlara mümkün olduğunca ofis işleri verilmelidir. Bu çalışanlara gürültü seviyesini azaltacak kulaklık verilmeli ve iyi havalandırılan ve aydınlatılan bir çalışma alanında bulunmalı, işyerinde ilkyardım eğitimi alan çalışanlara ayrıca kriz dönemlerinde yapması gereken sağlık adımları anlatılmalı ve öğretilmelidir.
Görme Engelliler	
Çalışma Düzenine Adaptasyon Güçlüğü	
Çalışma talimatlarını okuyamama, kimyasal etkenlere maruziyet riskinin görme engelliler için fazla olması, işyerini tam tanıyamamaktan kaynaklı tehlikeli alanlarda bulunma riski	Görme engelli çalışanlar için riskli alanlara girmeyi ya da teması engelleyecek bariyerler oluşturulmalı, asansörlerin bulunabilmesi ve kullanılabilmesi için dokunsal ve konuşan kat numaraları oluşturulmalı, sahadaki tehlike arz eden bölümlere, yaklaşılmaması gereken tezgah ve bantlara belirli mesafede iken sensörün tetiklediği titreşerek ikaz veren bileklikler temin edilmeli ve yangın, doğal afet gibi acil durumlar bir bluetooth kulaklık ile online iletilmelidir.
Tüm Engelli Çalışanlar	
Ergonomi	
Engelli çalışanın vücuduna uygun olmayan ekipmanı kullanırken ya da engeline uygun olarak tasarlanmamış bir alanda çalışırken ağır yaralanmalar.	Herhangi bir uzvu olmayan operatörün kullanacağı ekipman veya iş istasyonu üzerinde gerekli iyileştirmeleri yaparak, engelli çalışanın güvenli bir şekilde kullanabileceği şekilde tasarlanmalı, tuvaletler ve lavabolar engelliler için uygun hale getirilmelidir.
Yalnız Çalışma	
Acil tıbbi müdahaleye ihtiyaç durumunda erişim zorluğu, yangınla mücadele ya da acil duruma müdahale gerektiren haller.	Engelli çalışanlar için 'safetybuddy' de denilen 'güvenli çalışmasına yardımcı bir arkadaş' tayin edilmeli, bu çalışan engellinin, yangın, doğal afet gibi acil durumlarda işyeri binasından güvenli bir şekilde çıkmasını sağlayarak toplanma alanına gelmesine yardımcı olmalıdır.
Fiziksel Etkenler	
Ortopedik engeli ya da görme engeli olanların işyeri içerisinde yürüyebilmesi için gerekli yolların yapılmaması sonucu düşme, takılma, ekipmanlara çarpması ve kazalanması, acil çıkış yollarının engelliler tarafından kullanımı için düzenlemelerin yapılmaması, zihinsel ya da ruhsal engelli bir çalışanın riskleri, makine koruyucusu ya da kişisel koruyucu kullanımının önemini sınırlı kavraması. (Bilişsel veya zihinsel engel tepki hızını ve kapasitesini etkiler.)	İşyeri içerisine engelli çalışanlar için tehlikeli ekipman ve alanlardan uzakta kılavuz yollar yapılmalı, hissedilebilir zemin uygulaması sadece çalışanın çalıştığı alanla sınırlı kalmamalı, düşme tehlikesi olmayan işlerde çalıştırılmalı, çalışanların güvenli tahliye işlemlerine, tüm acil çıkış yollarına aşina olması ve engel durumuna göre yönlendirme sağlanmalı, zihinsel engelliler mümkün olduğunca tehlikeli ekipmanların olduğu üretim sahasına girmemelidir.

RİSKLER	KONTROL TEDBİRLERİ
Bina Girişi ve Acil Çıkışlar	
Acil çıkışların engelli çalışanların engel durumu gözetilerek fark edilebilir ve kolay ulaşılabilir hale getirilmemesi ve tahliye olamaması sonucu ölümlü ya da yaralanmalı iş kazaları.	İşverenler tekerlekli sandalye kullanan engelli çalışanları için bina giriş ve çıkışları platformlu hale getirmeli, yürüme engeli olanlar acil çıkış kapılarına yakın konuşlandırılmalıdır.

Engelli ve kronik hastalığı olan personeller ve bilgileri:

Adı Soyadı	Engel durumu	Engel oranı (%)	Çalıştığı birim - Ünvanı
Ahmet ÖZTUNALI	Kas iskelet sistemi (Sağ diz üstü ampütasyonu)	%60	Depo
Ayşe Banu SÖZER	Meme CA	%40	Sekreteryaya
Aysun GÖKALP	Meme CA	%60	Hekim
Enver YILAN	Sindirim Sistemi (CROHN Hastalığı)	%50	Mutfak Hizmetleri
Selçuk BOZKAN	Kas iskelet sistemi (Sol ayak syme ampütasyonu+Sol Omuz İmpingement sendromu + Sağ el 5. Parmak flexion deforbitesi)	%42	Temizlik Hizmetleri
Özge DENKTEN	Kas iskelet sistemi (Cerebral Palsy)	%40	Santral Hizmetleri
Yaren GÜMÜŞ	Kas iskelet sistemi (Sol dirsek altı ampütasyonu)	%56	Arşiv Hizmetleri
Aysun YAVUZ	Kronik Hastalık	%40	Sekreteryaya
Bilgen TIRNAK	MEME CA	%60	Sekreteryaya

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Kalite & Akreditasyon Sorumlusu Sude BAKIR	Kalite Koordinatörü Yeşim NCI	Kalite Yönetim Direktörü Prof. Dr. Tuncay ÇAĞLAR